

**Załącznik do Uchwały
Nr XIII/95/20
Rady Gminy Krzeszów
z dnia 31 stycznia 2020 r.**

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KRZESZÓW
NA LATA 2020-2022**

Krzeszów 2020 r.

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów na lata 2020-2022, zwany dalej Programem, opracowano w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (j.t. Dz.U. z 2019 r., poz.1111 z późn.zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny oraz tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Obowiązek ten realizowany jest przy wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem rodzinie. W świetle założeń ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i powinna być świadczona przez specjalistów w ramach spójnego systemu pracy środowiskowej.

Pierwszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów opracowano na lata 2014-2016. Program ten został przyjęty Uchwałą nr XXXII/230/14 Rady Gminy Krzeszów z dnia 27 marca 2014 roku i był odpowiedzią na obowiązek nałożony na samorządy ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie podejmowania działań wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Kolejny Program przyjęto Uchwałą Nr XXV/144/17 Rady Gminy Krzeszów z dnia 1 marca 2017 r roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów na lata 2017-2019.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Krzeszów na lata 2020-2022 jest kontynuacją poprzedniego programu, a jego głównym założeniem jest tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny poprzez rozwijanie systemu profilaktyki, wsparcia dzieci oraz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z terenu Gminy Krzeszów.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na

dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, kształtującym jego osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka.

Sprawowanie władzy rodzicielskiej podlega głównie opiece i wychowaniu dziecka oraz dbałości o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie talentów. Powinna ona przede wszystkim chronić interes dziecka oraz realizować w praktyce zasadę ochrony jego dobra. Dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską do pełnoletności tj. ukończenia 18 roku życia. Instytucja władzy rodzicielskiej ma służyć przede wszystkim ochronie dobra dziecka. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawienie w sytuacji kryzysowej, dobro to jest zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czyli długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów

szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Celem polityki prorodzinnej państwa z punktu widzenia ochrony dobra dziecka jest wspieranie i pomoc ukierunkowana na przezwycięzenie trudności i usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej i odpowiednie wsparcie materialne.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczej – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Podstawową zasadą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona prawna rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych.

Podmiotem realizującym wsparcie rodziny na poziomie Gminy Krzeszów jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie.

1. Uwarunkowania prawne sprzyjające realizacji programu

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (j.t. Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn.zm.);

Konwencję o prawach dziecka,

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,

Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

Ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r o ochronie zdrowia psychicznego,

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,

Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych ,

Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - kodeks postępowania administracyjnego,

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292 poz. 1720).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 poz. 1508),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. poz. 209, poz. 1,2,4,5),

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych (Dz. U. z 2017 poz. 1457).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 września 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników i materiałów

edukacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1045),
Rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz szczegółowego zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny, zmienione Rozporządzeniem Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie ws. sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów graficznych oraz szczegółowego zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku o przyznanie Karty Dużej Rodziny (Dz. U. z 2019 poz. 99 t.j.),
Obwieszczenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 lutego 2018 r. ws. wysokości opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny oraz wysokości kosztów gminy związanych z przyznaniem tej Karty oraz wydaniem jej duplikatu (Wysokość opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny oraz wysokość kosztów gminy związanych z przyznaniem tej Karty oraz wydaniem jej duplikatu (M.P. z 2018 poz. 190), zmienione Obwieszczeniem Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny oraz wysokości kosztów gminy związanych z przyznaniem tej Karty oraz wydaniem jej duplikatu (M.P. z 2019 poz. 213).
Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. poz. 189, poz. 1598 z późn. zm),
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 t.j.).

2. Rodzina w ujęciu przepisów prawa polskiego

Prawo rodzinne należy do najobszerniejszych jak i też najtrudniejszych gałęzi prawa. Dotyczy ono osobistego charakteru stosunków międzyludzkich i powinno mieć na uwadze zarówno dobro rodziny jak też dobro małoletnich dzieci. Odpowiednia regulacja prawna może istotnie ułatwić funkcjonowanie, sprzyjać integracji i trwałości stosunków wewnątrz rodziny.

Z uwagi na swą społeczną doniosłość prawa rodzinne zaliczane są do tych, których ochrona jest w szczególny sposób rozbudowana. Przez ochronę tych praw należy rozumieć wszelkie instytucje prawa, które wspomagają i umacniają prawną – rodzinną sytuację jednostki. Biorąc pod uwagę rangę rodziny oraz zakres ochrony praw rodzinnych polskie prawo wyróżnia następujące rodzaje tejże ochrony:

- **ochrona konstytucyjna** określająca podstawowe prawa i obowiązki jakie zapewnia ustawa zasadnicza;
- **ochrona cywilnoprawna** zawarta głównie w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, a także kodeksie cywilnym i kodeksie pracy;
- **ochrona karna zawarta w przepisach kodeksu karnego**, w którym czyny dokonane na szkodę rodziny traktowane są jako przestępstwa.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Konstytucja z 1997 roku zawiera zapisy dotyczące rodziny. Przede wszystkim na podstawie art.18 zapewniono rodzinie prawną ochronę, co wyraża się w zapisie następującej treści: "małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej". Fakt ochrony potwierdza również zapis art. 47 Konstytucji, który stanowi: "każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym". Konstytucja obliuguje także do zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej kobietom ciężarnym. Matka przed i po urodzeniu dziecka ma prawo do szczególnej pomocy ze strony władz. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Art. 33 określa podstawową zasadę równości kobiety i mężczyzny we wszystkich dziedzinach życia, co należy uwzględniać przy stanowieniu i interpretacji przepisów, które normują stan cywilny oraz władzę rodzicielską również w przypadku rozłączenia rodziców. Zasada równouprawnienia kobiety i mężczyzny stanowi podstawową zasadę polskiego prawa rodzinnego. Z kolei uregulowania dotyczące wzajemnych relacji rodziców i dzieci określa art. 48 Konstytucji, na podstawie którego rodzice mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka oraz wolność jego sumienia i wyznania, a także przekonania.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy został uchwalony w 1964 roku. Od tamtej pory był wielokrotnie nowelizowany. Jest on podstawowym aktem prawnym, który reguluje problemy rodziny w polskim ustawodawstwie, a także stanowi podstawę orzecznictwa sądów rodzinnych. Kodeks ten reguluje przede wszystkim stosunki rodzinne związane z zawarciem małżeństwa oraz skutkami tego zdarzenia tj.:

- wspólność majątkową;
- ustanie małżeństwa;
- macierzyństwo i ojcostwo;
- władzę rodzicielską;
- obowiązek alimentacyjny;
- opiekę i kuratelę.

Kodeks ustanawia wzajemne relacje między rodzicami, a dziećmi oraz formę i sposób sprawowania władzy rodzicielskiej. Reguluje to głównie następujący zapis: "rodzice i dzieci

obowiązani są wspierać się wzajemnie”. Kodeks stanowi również, że dziecko pozostaje do pełnoletności pod władzą rodzicielską, która przysługuje obojgu rodzicom i obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz jego wychowaniem. Władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny. Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Zobowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa, stosownie do jego uzdolnień. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom, każde z nich jest zobowiązane i uprawnione do jej wykonywania, jednakże o ważnych sprawach dziecka rodzice rozstrzygają wspólnie.

Prawo karne

W polskim kodeksie karnym wyodrębniono rozdział XXVI dotyczący przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, w którym następujące czyny sklasyfikowane są jako przestępstwa:

- bigamia;
- fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad najbliższą lub inną osobą, która pozostaje w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy;
- rozpijanie małoletniego;
- uchylanie się od obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej;
- porzucenie małoletniego do lat 15;
- uprowadzenie lub bezprawne zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15;

Za wyżej wymienione przestępstwa obowiązuje system kar (przepisów prawa), które zawierają normy określające czyny jakie są zabronione jako przestępstwo i odpowiedzialność karna za ich popełnienie. Przestępstwo jako czyn, czyli szereg ruchów, zachowań, które widziane są zewnątrz.

Ustawa o pomocy społecznej

Oprócz kodeksu rodzinnego i opiekuńczego występuje wiele innych ustaw do których można się odwołać, dokonując analizy prawnej ochrony rodziny. Istotne znaczenie w tym zakresie mają regulacje przedstawione w ustawie o pomocy społecznej w świetle której, zgodnie z art. 6 ust. 14 “rodzina oznacza osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Ustawa określa również zasady, rodzaj, cel przyznanej rodzinie pomocy. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji

zyciowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Z kolei na podstawie art. 7 pomocy tej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

ubóstwa,
sieroctwa,
bezdolności,
bezrobocia,
niepełnosprawności,
długotrwałej lub ciężkiej choroby,
przemocy w rodzinie,
potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
bezzadności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze,
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy,
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
alkoholizmu lub narkomanii,
zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Celem pomocy jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Od 2011 roku Ustawodawca objął szczególną ochroną i pomocą rodziny przeżywające trudności w wychowaniu i opiece nad dziećmi. Ustawa nakłada na gminy szereg zadań własnych, m.in:

- opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
- zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla

dzieci,

- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- sporządzanie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Ustawa wprowadziła do systemu pomocy osobę asystenta rodziny, który ma pełnić zasadniczą rolę we wspieraniu rodziny i dziecka. Asystenci mogą proponować realną pomoc, a także dokonując analizy sytuacji poszczególnych rodzin, proponować najskuteczniejsze wsparcie i kierować osoby zainteresowane do uczestnictwa w grupach samopomocowych, programach lub współpracy z pracownikami socjalnymi bądź specjalistami. Asystent rodziny z założenia ma pomagać rodzinie w środowisku i towarzyszyć w rozwiązywaniu trudnych sytuacji, jego elastyczny zadaniowy czas pracy dostosowany będzie do rytmu życia rodziny i jej realnych potrzeb.

Do funkcji asystenta rodziny zaliczono :

wsparcie psychiczno – emocjonalne

funkcję diagnostyczno – monitorującą

funkcję opiekuńczą

funkcję doradczą

funkcję mediacyjną

funkcję wychowawczą

funkcję motywująco – aktywizującą

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary:

bezpośrednia praca z rodzinami

bezpośrednią pracę z dziećmi

działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny

informowanie i poradnictwo

Celem pomocy rodzinie jest niedopuszczenie do umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, bądź stworzenie warunków do jak najszybszego powrotu dzieci do domu.

Praca asystenta rodziny ze względu na jej charakter (towarzyszenie rodzinie w środowisku) może być skutecznym narzędziem w szybkiej poprawie funkcjonowania rodzin mających przejściowe trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo wychowawczych.

3. Dokumenty lokalne sprzyjające realizacji programu:

- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krzeszów na lata 2016-2025
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Krzeszów na lata 2014-2020
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Narkomanii
- ✓ Szkolne Programy Profilaktyczne

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Krzeszów na lata 2020-2022 opracowano w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest on również jednym z elementów realizacji postanowień w/w ustaw.

Podmiotem realizującym program na poziomie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie, którego ustawowym zadaniem jest organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb jednostek i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej poprzez rozpoznawanie tych potrzeb, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń w formie pieniężnej, rzeczowej lub usługowej. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 wyznacza priorytety i cele do realizacji oraz wskazuje na przebieg procesu monitorowania programu.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań, które mogą być skuteczne przy współpracy wszystkich podmiotów i służb zajmujących się wspieraniem rodziny.

4. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminie Krzeszów

Gminę Krzeszów według stanu na dzień 31.12.2019 roku zamieszkiwało **4 323** mieszkańców. Z danych wynika, że liczba mieszkańców gminy Krzeszów systematycznie maleje.

Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Ośrodka Pomocy Społecznej. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowie.

DANE Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Według danych za 2019 rok z pomocy społecznej w Krzeszowie korzystało ogółem 499 osób, liczba rodzin 174. Na przestrzeni ostatnich lat dane w tym zakresie przedstawiają się następująco:

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną
2016	204	637
2017	211	627
2018	185	555
2019	174	499

TYPY RODZIN OBJĘTE POMOCĄ SPOŁECZNĄ

Wyszczególnienie	Lata od 2017 do 2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	204 w 2017	637 w 2017
Korzystające z pomocy	185 w 2018	555 w 2018
	174 w 2019	499 w 2019
Rodziny z dziećmi ogółem	98 w 2017	464 w 2017
	86 w 2018	390 w 2018
	76 w 2019	342 w 2019
Rodziny niepełne ogółem	16 w 2017	61 w 2017
	12 w 2018	44 w 2018
	11 w 2019	38 w 2019
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	51 w 2017	125 w 2017
	37 w 2018	75 w 2018

	31 w 2019	60 w 2019
--	-----------	-----------

RZECZYWISTA LICZBA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2018

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	217	131	402
w tym:	98	96	280
Świadczenia pieniężne			
Świadczenia niepieniężne	125	70	271
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu ich formę, i liczbę	16	16	35
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu ich rodzaj, formę i liczbę	208	122	383
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM:	-	95	259
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	54	153
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktem socjalnym	
Kontrakt socjalny część A	1	1	
Kontrakt socjalny część B	6	12	

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2018 r.

RZECZYWISTA LICZBA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH POMOCĄ SPOŁECZNĄ W 2019

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę.	210	131	391
w tym:	93	93	286
Świadczenia pieniężne			
Świadczenia niepieniężne	121	67	255
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu ich formę, i liczbę	17	16	30
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu ich rodzaj, formę i liczbę	202	117	373
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM:	-	110	292
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	49	108
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych	Liczba osób objęta kontraktem socjalnym	
Kontrakt socjalny część A	4	10	
Kontrakt socjalny część B	4	4	

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2019r.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2019.

Rok	Liczba rodzin ogółem	Rodziny z dziećmi ogółem	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2016	222	102	23	39	25	12	1
2017	258	119	30	53	25	8	1
2018	204	98	25	40	24	7	2
2019	174	76	25	26	15	7	1

Z przedstawionej tabeli wynika, że liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej maleje.

Zadaniem Ośrodka jest przede wszystkim zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osobom wymagającym pomocy w codziennym życiu. Zakres i formy pomocy są zróżnicowane, zależą one od sytuacji życiowej osób wymagających pomocy.

Liczba rodzin dysfunkcyjnych, objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Krzeszów w latach: 2016, 2017, 2018, 2019

Rok	2016	2017	2018	2019
Liczba rodzin	45	30	23	16

Powody przyznania pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszowie w latach 2016, 2017, 2018, 2019

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie w roku 2016 udzielił pomocy rodzinom i osobom z powodów trudnej sytuacji życiowej w tym;

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2016	
	Rodziny ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	118	415
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	17	108
Bezrobocie	75	276
Niepełnosprawność	66	188
Długotrwała lub ciężka choroba	98	263
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	20	83
w tym: rodziny niepełne	13	48
rodziny wielodzietne	2	14
Przemoc w rodzinie	7	28
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	14	39
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	5
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2016 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie w roku 2017 udzielił pomocy rodzinom i osobom z powodów trudnej sytuacji życiowej w tym;

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2017	
	Rodziny ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	103	320
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	85
Bezrobocie	63	214
Niepełnosprawność	56	151
Długotrwała lub ciężka choroba	91	226
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	15	66
w tym: rodziny niepełne	9	36
rodziny wielodzietne	2	13
Przemoc w rodzinie	4	10
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	11	25
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2017 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie w roku 2018 udzielił pomocy rodzinom i osobom z powodów trudnej sytuacji życiowej w tym;

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2018	
	Rodziny ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	74	244
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	11	69
Bezrobocie	54	178
Niepełnosprawność	47	133
Długotrwała lub ciężka choroba	77	203
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	14	62
w tym: rodziny niepełne	9	34
rodziny wielodzietne	3	18
Przemoc w rodzinie	3	10
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	6	13
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2018 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie w roku 2019 udzielił pomocy rodzinom i osobom z powodów trudnej sytuacji życiowej w tym;

Powód trudnej sytuacji życiowej	Rok 2019	
	Rodziny ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	79	259
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	119
Bezrobocie	59	197
Niepełnosprawność	37	109
Długotrwała lub ciężka choroba	71	188
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	16	66
w tym: rodziny niepełne	9	33
rodziny wielodzietne	3	17
Przemoc w rodzinie	1	5
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	6	14
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0

Źródło. Sprawozdanie roczne OPS, stan na 31.12.2019 r.

Położenie Gminy Krzeszów

Gmina Krzeszów położona jest w północnej części województwa podkarpackiego oraz południowo-wschodniej części powiatu niżańskiego, graniczy z województwem Lubelskim.

Gmina leży w rejonie Zapadliska Przedkarpackiego, w zlewni rzeki San. Od południa graniczy z gminami Kuryłówka, Leżajsk i Nowa Sarzyna, od strony zachodniej z gminą Nowa Sarzyna i Rudnik nad Sanem, od północnej z gminami Ulanów i Harasiuki, z kolei od wschodu z gminami Potok Górny (powiat Biłgoraj, woj. lubelskie) i Kuryłówka.

Mapa województwa podkarpackiego

Powierzchnia gminy Krzeszów wynosi 6 232 ha (62 km²), co stanowi około 8% powierzchni powiatu niżańskiego, (z czego wynika, iż jest najmniejszą z gmin wchodzących w skład tego

powiatu) oraz 0,35% województwa podkarpackiego.

Podział administracyjny gminy Krzeszów to dwanaście sąsiadujących ze sobą sołectw:

Koziarnia I, Koziarnia II, Krzeszów, Krzeszów Dolny, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska, Kamionka Dolna, Kamionka Górna, Bystre, Łazów, Kustrawa, Sigielki.

Mapa Gminy Krzeszów

Gminę Krzeszów w 2018 roku zamieszkiwało 4 286 mieszkańców , co stanowi 6,4% udziału w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu niżańskiego. Na badanym obszarze zamieszkiwało 2 119 mężczyzn oraz 2 167 kobiet. Gmina jest najmniej zaludnioną jednostką terytorialną powiatu. Od 2010 roku zauważalny jest systematyczny spadek ogólnej liczby ludności. Od wskazanego czasu liczba populacji zmniejsza się.

Podobnie jak w skali powiatu niżańskiego, tak również w gminie Krzeszów przyrost naturalny przyjmuje wartość ujemną. Wskaźnik ujemny utrzymuje się od 2010 roku, kiedy osiągał wartość – 4, a w 2018 roku szacuje się na poziomie – 11.

Ogólna liczba zgonów gminy jest wyższa od liczby urodzeń w badanym okresie. Jest to tendencja charakterystyczna dla każdej z gmin powiatu, ale również dla całego kraju z uwagi na ogólne starzenie się społeczeństwa.

Placówki oświatowe działające na terenie gminy:

1. Przedszkole Gminne w Krzeszowie
2. Szkoła Podstawowa w Krzeszowie
3. Szkoła Podstawowa w Bystrem

W Przedszkolu Gminnym w Krzeszowie funkcjonuje oddział przedszkolny - klasa „0” oraz dwa oddziały dzieci młodszych. Przedszkole ze względu na swoje zaplecze dydaktyczne może rocznie przyjąć 61 wychowanków. Do przedszkola uczęszczają dzieci w wieku od 3 do 6 lat z terenu Gminy Krzeszów z następujących miejscowości: Krzeszów, Krzeszów Dolny, Koziarnia, Podolszynka Ordynacka, Podolszynka Plebańska, Kamionka Górna, Kamionka Średnia, Kamionka Dolna, Kamionka - Kolonia, Bystre. Liczba wychowanków w 2019 roku 57.

Przy Szkole Podstawowej w Bystrem funkcjonuje oddział przedszkolny, do którego uczęszczają dzieci 5 - letnie oraz 6-letnie. W szkole naukę pobierają dzieci zamieszkałe w obwodzie szkoły z miejscowości Bystre, Kustrawa, Łazów, Sigiełki. Budynek szkoły tworzą dwa obiekty. Ilość uczniów, wychowanków w roku szkolnym 2018/2019: 90 osób.

Ilość uczniów uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Krzeszowie w roku szkolnym 2018/2019 wyniosła 171.

Na terenie gminy Krzeszów nie funkcjonuje ani jedna placówka opiekuńczo wychowawcza typu żłobek. Najmłodsi mieszkańcy gminy, od czwartego miesiąca życia do 3 lat nie mogą korzystać z profesjonalnej opieki, czego skutkiem bardzo często jest rezygnacja jednego z rodziców z dotychczas wykonywanej pracy zawodowej lub ograniczenia w jej podjęciu.

Służba zdrowia

Usługi zdrowotne w ramach podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców gminy Krzeszów w 2019 roku świadczone były przez dwa podmioty niepubliczne. Mieszkańcy korzystali z podstawowej opieki rodzinnej, praktyki pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej, praktyki położnej środowiskowo – rodzinnej oraz lekarza medycyny sportowej. W gminie jest punkt pogotowia ratunkowego, dwie apteki oraz poradnia rehabilitacyjna. Liczba osób przypadających na jedną przychodnię w roku 1018 wyniosła 2 143. Mieszkańcy gminy z większą intensywnością korzystają z konsultacji specjalistów, w większym stopniu dbają o swoje zdrowie i dobre samopoczucie. Wzrost udzielanych rocznie porad wynika również ze zjawiska starzenia się społeczeństwa. Na tle innych gmin powiatu nizańskiego, gmina Krzeszów zajmuje czwarte miejsce pod względem liczby rocznie udzielanych porad medycznych. Na jednego mieszkańca gminy Krzeszów przypadło 6,5 udzielonych porad. W tej kwestii zajmuje pierwsze miejsce spośród wszystkich gmin powiatu nizańskiego. W sytuacjach wymagających konsultacji ze specjalistami mieszkańcy gminy muszą kierować się do Niska – miasta powiatowego, gdzie znajduje się szpital oraz punkt pogotowia ratunkowego bądź do innych dużych miast województwa podkarpackiego.

5. Zasoby Gminy

Program wspierania rodziny na lata 2020-2022 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują instytucje opisane w poniższej tabeli.

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Krzeszów:

1. Urząd Gminy Krzeszów, ul Rynek 2, 37-418 Krzeszów	Dowozy dzieci niepełnosprawnych, przyznawanie i wypłacanie stypendiów, współfinansowanie programów wspierających lokalną aktywność, edukację i aktywizację społeczną.
---	---

2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie, ul. Rynek 2, 37-418 Krzeszów	Praca socjalna, poradnictwo socjalne, rodzinne, wsparcie asystenta rodziny, pomoc finansowa, usługowa, rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci, Karta Dużej Rodziny, realizacja programu na rzecz rodziny Rodzina 500+ oraz ustawy „Za życiem”, obsługa administracyjna zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzeszowie	Przygotowywanie i realizowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci, młodzieży, organizacja wypoczynku letniego, poradnictwo w zakresie uzależnień, kierowanie do prawnika i psychologa, świetlice wiejskie, - przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Krzeszów przy OPS w Krzeszowie,	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy w rodzinie.
5. Placówki oświatowo- wychowawcze z terenu gminy Pyrzyce: a. 2 szkoły podstawowe; b. 1 przedszkole; c. 1 punkt przedszkolny;	Działalność edukacyjno- wychowawcza, psychologiczno-edukacyjna, wsparcie pedagogiczne, psychologiczne dla rodziców i dzieci, realizacja szkolnych programów profilaktycznych i edukacyjnych. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

6. Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
7. Parafie z terenu gminy i związki wyznaniowe	Działalność charytatywna, pomoc finansowa, organizowanie wypoczynku, wspieranie działań na rzecz rodziny i upowszechnianie pozytywnych wzorców rodziny.
8. Komisariat Policji w Rudniku nad Sanem, Posterunek Policji w Krzeszowie	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Krzeszów.

Źródło: opracowanie własne.

W Gminie Krzeszów funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dla dziecka i rodziny ze strony powyższych instytucji. Są to zarówno poradnictwa jak i konkretne usługi, które wspierają zwalczanie bezradności opiekuńczo-wychowawczej, zajmują się profilaktyką, walką z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp. Instytucje wspierają i pomagają, w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej.

6. Cele Programu:

Cel główny: tworzenie warunków umożliwiających realizowanie spójnego systemu na rzecz wzmacniania rodziny i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością;
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach;
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

7. Zadania realizowane w ramach Programu:

1. **Cel szczegółowy I:** Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia	OPS Krzeszów, PUP Nisko	2020-2022
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, ze względu na trudne warunki materialne	OPS Krzeszów,	2020-2022
Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloprotblemowych do przedszkoli	OPS, Urząd Gminy,	2020-2022
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2020-2022
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2020-2022
Udzielenie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych	OPS, Urząd Gminy,	2020-2022
Współorganizowaniu wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin	OPS, Urząd Gminy	2020-2022
Organizacja wypoczynku letniego w formie kolonii z programem dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	OPS, Urząd Gminy, GKRPA	2020-2022
Współpraca z instytucjami i organizacjami z poza terenu gminy zajmującej się pomocą rodzinie	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR Nisko, PUP Nisko, organizacje pozarządowe	2020-2022

2. **Cel szczegółowy II:** Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinie

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m. in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia	OPS,	2020-2022

ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym, promowanie funkcji rodziny wspierającej		
Zapewnienie opieki asystenta rodziny, rodzinom wykazującym trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	OPS, Szkoły, Urząd Gminy	2020-2022
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych	OPS, GKRPA, Szkoły	2020-2022
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci	OPS, GKRPA, Szkoły	2020-2022
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny	OPS, Urząd Gminy	2020-2022
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez sport, rekreację i kulturę	GOK Krzeszów, GKRPA	2020-2022
Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży	OPS, Policja, Szkoły, GKRPA	2020-2022
Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi	OPS, GKRPA	2020-2022
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodzin z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny	OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, PCPR Nisko, PUP Nisko, organizacje pozarządowe	2020-2022

3. Cel szczegółowy III: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

ZADANIA	REALIZATORZY/ PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych	OPS	2020-2022
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	OPS, Urząd Gminy, Szkoły	2020-2022
Rozwój i wzbogacenie istniejących programów profilaktycznych o edukacyjnych	OPS, Szkoły, Policja, Urząd Gminy	2020-2022
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego	OPS, Szkoły	2020-2022
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych	OPS, Szkoły	2020-2022
Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży	OPS, Szkoły, Biblioteka	2020-2022

8. Sposób realizacji Programu

Do realizacji poszczególnych celów prowadzić będą działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy będzie rodzinny wywiad środowiskowy. Działania wspierające rodziny odnoszą pozytywny skutek gdy są prawidłowo rozpoznane oraz mają charakter profilaktyczny i ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dziecka, kształtowanie właściwych wartości i norm w procesie wychowania.

9. Wsparcie rodziny jako główne zadanie gminy

Głównym celem zaprezentowanych poniżej form wspierania rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę, mającą problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci.

Wsparcie udzielane rodzinie na terenie gminy Krzeszów odbywa się przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

Wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy m.in. poprzez:

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wprowadzenie asystenta rodziny,
- pracę socjalną,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny biologicznej,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych członków rodziny,

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania podstawowych jej funkcji. Wsparcie może być prowadzone w formie pracy z rodziną m.in. poprzez wprowadzenie asystenta rodziny, poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną oraz pomoc w opiece i wychowywaniu dziecka poprzez placówki wsparcia dziennego oraz rodziny wspierające.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny

Zgodnie z art. 176 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;

- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
 - 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
 - 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
 - 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
 - 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
 - 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
- Oprócz ww. zadań własnych gmina realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej wynikające z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę (art. 177 ustawy).

Praca z rodziną

Praca z rodziną ukierunkowana jest na wzmocnienie więzi uczuciowych, pomoc w integrowaniu rodziny z otoczeniem, pomoc w odbudowie funkcji opiekuńczo-wychowawczych, minimalizowanie czynników negatywnych dla dziecka. Praca na rzecz rodziny musi być prowadzona przez profesjonalnie przygotowaną kadrę w formie poradnictwa specjalistycznego, terapię, mediację pomoc prawną w zakresie prawa rodzinnego. W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań wszystkich instytucji i służb działających na rzecz rodziny. Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie realizuje działania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i

systemie pieczy zastępczej poprzez szeroko rozumianą profilaktykę, budowę lokalnego systemu wsparcia we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze profilaktyki ukierunkowanej na dziecko i rodzinę oraz zatrudnienie asystenta rodziny.

Asystent rodziny

Rodziny mające trudności w pełnieniu ról opiekuńczych i wychowawczych są wspierane przez asystenta rodzin, który jest zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Krzeszowie. Asystent pomaga rodzinie w przezwyciężaniu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci. Jego zadaniem jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania sytuacji kryzysowej rodziny. Asystent rodziny pracuje z całą rodziną, ponieważ ich problemy są ściśle powiązane. Zadaniem asystenta rodziny jest wzbudzanie w podopiecznych wiary w swoje możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych za niemożliwe. Przy wykonaniu swoich obowiązków asystent współpracuje z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami i osobami specjalizującymi się w dziedzinach na rzecz dziecka i rodziny.

Po zakończeniu pracy z rodziną asystent nadal monitoruje jej funkcjonowanie. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednego asystenta rodziny nie może przypadać więcej niż 15 rodzin.

W myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentem rodziny może być osoba, która:

1. posiada:

- wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub
- wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną, lub
- wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;

2. nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
3. wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
4. nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Do zadań asystenta rodziny należy wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz mającej inne problemy powodujące trudną sytuację życiową. W szczególności, zgodnie z art. 15 ustawy, do zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowie;

- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
 - sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
 - współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
 - współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.
- Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny w poszczególnych latach

Rok	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Rodziny korzystające ze wsparcia asystenta rodziny	13	12	13

Źródło: Dane OPS w Krzeszowie

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny, podniesienie umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu wielu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

W latach od 2014 do 2019 asystent rodziny prowadził pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania. Wykonując swoje obowiązki asystent rodziny współpracował z różnymi instytucjami: szkołami, przedszkolem, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Nisku, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Nisku, Urzędem Gminy oraz z placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi. Asystent rodziny brał udział w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących procedury „Niebieskiej Karty”.

Praca asystenta rodziny łączy w jednym miejscu wiele różnych działań, wymaga dużej wiedzy dotyczącej pracy z osobami dorosłymi i dziećmi, znajomości lokalnych zasobów społecznych, umiejętności godzenia różnych przekonań.

W 2018 roku rodziny wymagające wsparcia asystenta mogły skorzystać z takiej pomocy. W tym celu OPS zatrudnił jednego asystenta rodziny w ramach

Realizacji „ Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie zgodnie z umową nr S-III.63/A/2018 z dnia 22 października 2018 r. zawartą pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Krzeszów realizował działania w ramach resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2018 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Na realizację zadania pozyskano środki z budżetu Wojewody w wysokości z 9542,66 zł a środki z Funduszu Pracy w wysokości 3 711,03 zł i poniesiono łączny koszt w wysokości 23 626,81 zł w tym środki własne 10 373,12 zł.

W 2018 roku asystent rodziny pracował w ramach umowy o pracę z 12 rodzinami w których było 29 dzieci.

Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Asystent rodziny pełni ważną rolę w systemie wspierania rodziny. Ma ona istotne znaczenie już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny został skierowany do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymagała wsparcia zewnętrznego.

Asystent rodziny wspomagał rodzinę w osiągnięciu przez nią stabilizacji życiowej umożliwiającej wypełnianie funkcji opiekuńczo wychowawczych.

Realizacja „ Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”

Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie zgodnie z umową nr S-III.67/A/17/2019 z dnia 15 października 2019 r. zawartą pomiędzy Wojewodą Podkarpackim a Gminą Krzeszów realizował działania w ramach programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Na realizację zadania pozyskano środki z dotacji w wysokości 19 696,00 zł.

W 2019 roku asystent rodziny pracował w ramach umowy o pracę z 13 rodzinami w których było 29 dzieci.

Rodziny wspierające

Inną formą pomocy rodzinie wprowadzoną omawianą ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej są rodziny wspierające, których zadaniem jest pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego czy kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych, przy współpracy z asystentem rodziny.

Rodzina wspierająca ma aktywnie pomagać w przezwyciężeniu kryzysu w rodzinie wspieranej, a nie ją wyręczać. Formy takiej pomocy mogą być bardzo różnorodne, uzależnione są od uzgodnień między zainteresowanymi rodzinami i zależą od ich inicjatywy oraz pomysłowości. Współpraca między rodzinami daje możliwość dzielenia się doświadczeniem i ukazywania praktycznych metod rozwiązywania problemów. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone rodzinom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia Wójt Gminy Krzeszów właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Z rodziną wspierającą Wójt Gminy Krzeszów zawiera umowę, która określa zasady zwrotu kosztów związanych z udzielaniem pomocy.

W Gminie Krzeszów obecnie nie ma rodzin pełniących funkcję wspierającą z uwagi na brak kandydatów do pełnienia tej funkcji.

Pracownicy socjalni podejmują szereg działań w celu tworzenia warunków do rozwoju rodzin wspierających. Między innymi pracownicy socjalni promują funkcję rodziny wspierającej w rozmowach z rodzinami udzielającymi nieformalnego wsparcia rodzinom dysfunkcyjnym, aczkolwiek żadna z nich nie chciała pomagać w sposób sformalizowany. Dodatkowo na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Krzeszów i Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowie umieszczono informację dotyczącą poszukiwania kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej.

Placówki wsparcia dziennego

Placówki wsparcia dziennego stanowią jedną z form wspierania rodziny, mającą na celu udzielenie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Placówki te zaspakajają podstawowe potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne i społeczne dziecka. Propagują właściwe postawy i wartości, których niejednokrotnie brak w rodzinie biologicznej dziecka oraz starają się zapobiegać powielaniu negatywnych wzorców międzypokoleniowych.

Zgodnie z art. 24 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki wsparcia dziennego prowadzone są w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewniającej dziecku opiekę, wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- specjalistycznej, w szczególności organizują zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,
- pracy podwórkowej, realizują działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Jedna placówka może jednocześnie realizować funkcje dwóch lub trzech form wsparcia dziennego.

Na terenie Gminy Krzeszów nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego ze względu na brak odpowiedniego lokalu do utworzenia placówki wsparcia dziennego w związku z powyższym jej funkcje przejęły Gminny Ośrodek Kultury, świetlice oraz Biblioteka.

Gminny Ośrodek Kultury powstał na mocy uchwały Rady Gminy nr XV/75/92 z dnia 17 lipca 1992 roku z późn. zm. W skład Gminnego Ośrodka Kultury wchodzi:

- Gminny Ośrodek Kultury
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Świetlica wiejska w Podolszynie Plebańskiej
- Świetlica wiejska w Koziarni

Gminny Ośrodek Kultury swoją działalnością obejmuje miejscowości należące do Gminy Krzeszów. Realizuje swoje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. Prowadzi wielokierunkową działalność zgodną z założeniami Państwa w dziedzinie polityki kulturalnej.

Stałe formy pracy Gminnego Ośrodka Kultury w Krzeszowie, to między innymi:

- kółko plastyczne,
- kółko szachowe,
- warsztaty teatralne
- zajęcia taneczne,
- lekcje śpiewu,
- nauka gry na instrumentach - gitara, pianino, akordeon.

W Gminnym Ośrodku Kultury działa wielopokoleniowy, składający się z kilku grup wiekowych zespół wokально-instrumentalny „SONANTE”, oraz Kapela Ludowa „Krzeszowianie”. Głównym celem działalności kapeli jest popularyzacja muzyki ludowej regionu rzeszowskiego oraz polskich tańców narodowych.

GOK organizuje min. wystawy malarskie, fotograficzne, spotkania z twórcami, konkursy plastyczne i recytatorskie, plenery malarskie oraz imprezy kulturalne i okolicznościowe, ferie zimowe, pikniki rodzinne. Jest również organizatorem imprezy „Powidlaki” poświęconej produktom lokalnym i tradycji smażenia powideł.

Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Krzeszowie powstała w 1949 roku. W 1991 roku Biblioteka została włączona w struktury Gminnego Ośrodka Kultury w Krzeszowie. Biblioteka obsługuje czytelników Gminy Krzeszów wychodząc naprzeciw potrzebom czytelniczym z zakresu księgozbioru, który jest uzupełniany w nowości biblioteczne. Udziela informacji bibliotecznych korzystając z księgozbioru podręcznego biblioteki, wskazuje odpowiednie źródła informacji i uczy jak należy z nich korzystać (lekcje biblioteczne, wycieczki do biblioteki). W 2011 r. w ramach środków uzyskanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013 zrealizowano projekt pod nazwą „Zwiększenie dostępności do internetu szansą na podniesienie jakości życia społeczności lokalnej Gminy Krzeszów”, w wyniku którego zakupiono cztery zestawy komputerów z oprogramowaniem, komputer przenośny i urządzenie wielofunkcyjne. Dzięki realizacji tego projektu czytelnia została wyposażona w nowy sprzęt komputerowy, który służy mieszkańcom i cieszy się dużym zainteresowaniem. Ponadto w 2010 roku Biblioteka zmieniła swój dotychczasowy wystrój, czytelnia i wypożyczalnia zostały wyposażone w nowe regały biblioteczne, stoiska pod komputery, biurka.

Poradnictwo specjalistyczne

Jednym z elementów zintegrowanego i efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych jest poradnictwo specjalistyczne.

Zgodnie z art. 46 ustawy o pomocy społecznej:

1. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia

w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

2. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

3. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

4. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny w tym problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne to specyficzna praca profesjonalistów ukierunkowana na pomoc w rozwiązaniu sytuacji problemowych z uwzględnieniem wewnętrznych przeżyć osoby zgłaszającej się po pomoc.

Podstawowym celem realizacji poradnictwa specjalistycznego jest poprawa jakości życia osób zwracających się o pomoc, ich rozwój i optymalizacja poczynąń związanych z różnymi aspektami funkcjonowania indywidualnego, grupowego, rodzinnego, zawodowego, itp. Istotą porady jest tworzenie warunków do odzyskania lub uzyskania przez człowieka potrzebującego możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu, podjęcia właściwych decyzji i ich realizacji, a także unikania w przyszłości działań, które prowadzą do problematycznej sytuacji życiowej.

Praca socjalna

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym.

Prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. (Art. 45 Ustawy o pomocy społecznej)

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu

o dokonanie diagnozy klienta, opracowanie planu pracy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego.

W pracy socjalnej chodzi głównie o mobilizowanie osób, rodzin, a nawet lokalnych środowisk do samodzielnego działania, ujawnianie i umiejętne (profesjonalne) wykorzystanie sił i możliwości

tkwiących w tych osobach, rodzinach i grupach, wskazanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ratowniczą – jest mechanizmem ratującym rodziny i jednostki w sytuacjach kryzysowych, - wspierającą – w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- profilaktyczną – w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- partycypacyjną – budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, angażującą środowiska do współdziałania.

W 2018 roku pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono ogółem 149 rodzinom, w tym:

- 95 rodzinom, u których była to pomoc łączona z pomocą materialną,
- 54 rodzinom, którym udzielono pomocy w postaci wyłącznej pracy socjalnej.

W 2019 roku pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono ogółem 159 rodzinom, w tym:

- 110 rodzinom, u których była to pomoc łączona z pomocą materialną,
- 49 rodzinom, którym udzielono pomocy w postaci wyłącznej pracy socjalnej.

Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy

W roku 2011 ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła różne formy wsparcia rodziny na poziomie gminy, których celem jest osiągnięcie przez rodzinę, mającą problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej jej wychowywanie dzieci. Podejmowane działania mają zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny lub zapewniony został szybki powrót do rodziny dziecka, które z uwagi na jego dobro, okresowo musiało zostać umieszczone poza rodziną.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”. Ww. ustawa wskazuje, że wsparcie we wskazanym zakresie będzie realizowane między innymi przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne realizujące wspieranie rodziny.

Nowo wprowadzone przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, m. in. świadczeń gwarantowanych, do których szczególnie należy zapewnienie dostępności dla kobiet w ciąży oraz ich dzieci, ze

szczególnym uwzględnieniem dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada m.in., że rodziny uprawnione objęte będą pomocą asystentów rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach będzie można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewyżczania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem będzie opracowanie katalogu możliwej pomocy i występowanie „do odpowiednich podmiotów, w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia”.

Obecnie rolą asystenta jest wspieranie rodzin, które z różnych powodów nie radzą sobie z wychowaniem dzieci.

Z uwagi, iż jest to działanie nowe, bez wcześniejszych działań pilotażowych, trudno jest określić liczbę rodzin potrzebujących proponowanego wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania.

Analizując wyżej opisane dane można wyciągnąć wnioski, że w najbliższych latach pomoc będzie rozwijała się w kierunku większego wsparcia rodzin i dzieci. Obecnie obserwujemy pojawienie w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. W rozwiązaniu tych problemów często potrzebna jest pomoc zarówno Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i wielu innych instytucji i organizacji. Dlatego tak ważne jest, aby w Gminie Krzeszów działał dobrze zorganizowany system wsparcia rodziny: system oparty na współpracy OPS-u, instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej, szkół i placówek oświatowych, służby zdrowia, policji i wszystkich zainteresowanych dobrem rodzin zamieszkujących Gminę Krzeszów.

Na terenie gminy Krzeszów realizowane są programy ogólnopolskie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku (tj. Dz. U.

2019 poz. 2407z późn.zm.).

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw.

Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się rodzice biologiczni, opiekunowie prawni

oraz opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do czasu ukończenia przez każde dziecko 18 roku życia. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że wypłacane środki pieniężne są marnotrawione lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem przez osobę pobierającą, może zostać podjęta decyzja o wstrzymaniu wypłaty świadczenia lub przekazywaniu świadczenia w formie rzeczowej.

Program „Rodzina 500+” na terenie gminy Krzeszów:

- jest elementem długofalowej inwestycji państwa w kapitał ludzki,
- przywraca rodzinom, zwłaszcza wielodzietnym, poczucie godności i wartości,
- poprawia sytuację finansową rodzin,
- wpływa na odwrócenie negatywnego trendu demograficznego,
- powoduje spadek ubóstwa,
- wpływa na polską gospodarkę poprzez wzrost konsumpcjonizmu- częstsze korzystanie z dóbr i usług tj. kino, teatr, restauracje, wypoczynek itp.

W roku 2018 uprawnionych do świadczenia wychowawczego było - 321 rodzin. Liczba osób w rodzinach 1245 w tym dzieci 652. Przyznano decyzją administracyjną -5 453 świadczeń , w tym na pierwsze dziecko 1178 świadczenia. Poniesiono wydatki z budżetu państwa na wypłatę w/w świadczeń w kwocie 2 696 243 ,08 zł.

W roku 2019 uprawnionych do świadczenia wychowawczego było - 384 rodzin. Liczba osób w rodzinach 1321 w tym dzieci 700. Przyznano decyzją administracyjną i informacją – 6 234 świadczeń . Poniesiono wydatki z budżetu państwa na wypłatę w/w świadczeń w kwocie 3 104 611,34 zł.

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku (Dz. U. 2016 poz. 1860, ze zm.)

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł,

Zgodnie z art. 4 ustawy wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie:

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- wsparcia asystenta rodziny:
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży, - dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę, – innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W myśl ustawy z uprawnień może skorzystać:

- każda kobieta, w ciąży i jej rodzina (w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę),
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko. Oznacza to: o ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, o nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: o poronienia, o urodzenia dziecka martwego, o urodzenia dziecka niezdolnego do życia, o urodzenia dziecka obarczonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Ustawa zakłada również, że każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny, który:

udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,

- będzie mógł reprezentować rodzinę przed instytucjami i urzędami,

- udzieli wsparcia psychologicznego,

- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,

-udzieli pomocy prawnej,

- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków.

Wsparcie finansowe przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub

zaświadczeniem wystawionym przez położną oraz urodziła żywe dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Ponadto jeśli kobieta jest w zagrożonej ciąży lub urodzi niepełnosprawne dziecko może wnioskować o objęcie opieką przez asystenta rodziny.

W 2019 roku wypłacono dwa jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu na łączną kwotę 8 000,00 zł.

Rządowy Programu „Dobry start”

Rządowy Programu „Dobry start” ustanowiono uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018 r.

Dobry start” – to nowy program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 roku życia (niepełnosprawne do 24 r.ż.) rodzice, bez względu na dochód, dostaną 300 zł w formie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie roku szkolnego.

Program „Dobry Start” to nie tylko inwestycja państwa w edukację dzieci i młodzieży, ale również kolejny etap kompleksowej i długofalowej rządowej polityki rodzinnej.

W 2018 roku z programu skorzystało 458 uczniów. Łącznie wypłacono 458 świadczeń na kwotę 137 400,00 zł.

W 2019 roku z programu skorzystało 462 uczniów . Łącznie wypłacono 462 świadczeń na kwotę 138 600 zł.

Partycypacja w kosztach utrzymania dzieci z Gminy Krzeszów umieszczonych w pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Zgodnie z ustawą zadaniem gminy jest szeroko pojęta profilaktyka, praca z rodziną i pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Natomiast zadania związane ze sprawowaniem rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przypisane zostały powiatom. W myśl ww. ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo-wychowawczej).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki. W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej gmina ponosi 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku - 30% a w trzecim i następnych latach - 50%. Do ww. wydatków zalicza się: świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, dofinansowanie do wypoczynku dziecka, świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki.

Wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej mają tendencję wzrostową. Analizy danych wskazują, że w kolejnych latach tendencja wzrostowa utrzyma się i Gmina Krzeszów będzie ponosić z tego tytułu coraz większe wydatki, gdyż pobyt większości dzieci współfinansowany będzie w wysokości 50%.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Rok	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	6	8	8

Koszty poniesione przez gminę na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej	12 578.03 zł	18 099,60 zł	28 549,19 zł
--	--------------	--------------	--------------

Zródło: Dane OPS w Krzeszowie

10. Inne formy działania w ramach realizacji celów:

- 1) Systematyczna współpraca instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy społecznej.
- 2) Edukacja rodzin zagrożonych dysfunkcją oraz wczesna interwencja w tych rodzinach.
- 3) Wspieranie rodzin w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.
- 4) Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez pracę socjalną z rodziną.
- 5) Upowszechnianie informacji o instytucjach świadczących specjalistyczne poradnictwo.

11. Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie we współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc w zakresie wspierania rodziny opisanymi poniżej w tabeli:

Lp.	Instytucja:	Zadania/zakres współpracy
1.	Urząd Gminy Krzeszów	Wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
2.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku	Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
3.	Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich w Nisku	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.

4.	Kuratorzy sądowi	Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
5.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzeszowie	Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty
6.	Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w Krzeszowie	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
7.	Komisariat Policji w Rudniku nad Sanem Posterunek w Krzeszowie	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Krzeszów. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
8.	Szkoły z terenu gminy Krzeszów	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomocy w odrabianiu lekcji) Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty

9.	Gminny Ośrodek Kultury w Krzeszowie Biblioteka	Realizuje zadania w dziale wychowania, edukacji i upowszechnianiu kultury. Wspieraniu rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizacja zabaw i zajęć sportowych, stała praca z rodziną dziecka, współpraca z różnymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i rodzinnych dzieci, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień i uzdolnień dzieci, pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami(rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami szkolnymi), pomoc dla dzieci i młodzieży pragnącej rozwijać swoje twórcze zainteresowania i talenty oraz uzdolnień mieszkańców przez tworzenie kół zainteresowań, realizacja projektów i programów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałaniu uzależnieniom i biernym formom spędzania czasu wolnego.
10.	Przychodnie Rodzinne w Krzeszowie NZOZ „Centrum Medyczne KINESIS s.c.” oraz NZOZ „NASZE ZDROWIE-NIWIŃSCY”	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
11.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Nisku	Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.
12.	Parafie z terenu Gminy Krzeszów i związki wyznaniowe	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
13.	Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie. Stowarzyszenie Harcerskie Skautfort w Rudniku	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej. Stwarzanie warunków do wszechstronnego rozwoju młodzieży, przewyżczanie trudnych sytuacji życiowych, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, działalność na rzecz rodziny, organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z programem profilaktycznym.
14.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Rudniku	Pomoc dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym z niepełnosprawnością
15.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudnik nad Sanem	Udziela pomocy osobom, rodzinom, pochodzącym ze środowisk zagrożonych patologią o niskim statusie materialnym

12. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem przewidzianym do realizacji na lata 2020-2022. Głównym założeniem Programu jest stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia rodziny poprzez działanie mające służyć:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
- wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
- poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
- zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
- zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.

13. Zadania i Harmonogram Programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 w Gminie Krzeszów został przedstawiony, w formie poniższej tabeli:

L.p.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki

1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej na rzecz rodziny	1) udział w kampaniach konferencyjnych seminariach promujących wartość rodziny; 2) realizowanie i udział w programach profilaktycznych, edukacyjnych wspierających wychowywanie dzieci i młodzieży	2020-2022	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość plakatów, ulotek, - zamieszczanie informacji na stronie internetowej, tablicy ogłoszeń, - ilość programów
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	1) Praca socjalna skierowana na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych na podstawie diagnozy, konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, pomoc prawna, psychologiczna 2) udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej, pomoc w formie dożywiania dzieci w szkołach, zapewnienie dzieciom wypoczynku letniego i zimowego udzielenie dzieciom stypendiów szkolnych; 3) zapewnienie rodzinom usług asystenta rodziny, wsparcie asystenta rodziny, pracownika socjalnego w opiece i wychowaniu dzieci 4) analiza sytuacji rodzin, których dzieci zagrożone są umieszczeniem w pieczy zastępczej 5) monitoring sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem 6) promowanie rodzin wspierających	2020-2022	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych rodzinom, - ilość rodzin objętych pomocą finansową, rzeczową, ilość dzieci dożywianych w szkołach, ilość dzieci skierowanych na wypoczynek, - ilość przyznanych stypendiów szkolnych, - ilość kontraktów socjalnych - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba monitorowanych rodzin -liczba akcji promocyjnych

		7) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej itp.			- liczba umieszczonych dzieci
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny	1) Współpraca szkół, policji, służby zdrowia, kuratorów, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji, 2) stała współpraca z PCPR jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, 3) doskonalenie kadry, udział w szkoleniach, samokształcenie pracowników.	2020-2022	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- liczba spotkań, szkoleń, konferencji itp.

Źródło: opracowanie własne OPS Krzeszów

14. Analiza SWOT

Przeprowadzona na potrzeby niniejszego programu analiza SWOT posłużyła do identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wsparcia rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nimi stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim Gmina Krzeszów dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkającym na terenie gminy.

Analizę SWOT odnoszącą się do mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w rozwoju wspierania rodziny przez instytucje i ich otoczenie w gminie Krzeszów przedstawia poniższa tabela:

Mocne strony	Słabe strony
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Krzeszów na lata 2016-2025, -funkcjonowanie gminnych programów profilaktycznych, - funkcjonowanie rządowych programów wspierających rodzinę, - dobry dostęp do szkół średnich i wyższych dla młodzieży z terenu gminy, - odżywanie dzieci w każdej szkole, - fachowa kadra nauczycielska, - dobry dostęp do placówek oświatowych: szkoła w każdej wsi na terenie gminy, - silne więzi rodzinne, - wykształcona młodzież, - komunikacja podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży rządowych i pozarządowych, - dość dobre rozeznanie środowiska uczniowskiego przez nauczycieli, - możliwość szybkiego kontaktu na linii nauczyciel-rodzic, - wychowanie dzieci wiejskich w poszanowaniu wysokich wartości tradycyjnych (pracy, poczuciu obowiązku i odpowiedzialności, samodzielności), - możliwość współpracy z rodzicami, - wysoki poziom nauczania, - system stypendialny dla dzieci, - bardzo dobrze działający OPS:	- wysoki poziom bezrobotny, - wysoki wskaźnik ubóstwa, - wysokie koszty utrzymania rodziny, - ograniczona liczba miejsc w przedszkolu, - ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę, - brak wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, - brak ośrodków wsparcia na terenie gminy, - niska świadomość społeczna, - wzrost spożycia alkoholu wśród osób młodych, - wyuczona bezradność, postawa roszczeniowa, - brak rozwiązań systemowych w zakresie zwalczania bezrobocia w tym także osób niepełnosprawnych, - marginalizacja problemów osób starszych, - brak świetlic (przyszkolnych, wiejskich), - izolacja dzieci niepełnosprawnych od ich rówieśników, - niedostateczna ilość środków finansowych na organizację wypoczynku, - niedostateczne zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnych form spędzania czasu wolnego, - brak możliwości alternatywnych dla młodzieży, - zmiana modelu rodziny,

profesjonalna kadra pomocy społecznej, - działające Ośrodki Zdrowia, - działalność Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, - świetlice wiejskie, - wsparcie rodziny prowadzone przez asystenta rodziny, - możliwość otrzymania dotacji na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny w ramach rządowego programu.	- brak wykształconej kadry specjalistycznej zajmującej się pracą rodzin dysfunkcyjnych, - brak bazy lokalowej - bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć rodzin do nawiązania współpracy z placówkami niosącymi pomoc, - utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego(psychiatra, mediator rodziny) – dojazd do miasta powiatowego, - brak rodzin wspierających,
--	---

Szanse	Zagrożenia
- polityka państwa przyjazna rodzinom, programy na rzecz rodziny, - możliwość zatrudnienia asystenta rodziny w ramach programu rządowego, - wsparcie rodzin w ramach realizacji Rządowego Programu Rodzina 500 plus, Programu „Dobry start” - wsparcie rodzin wielodzietnych poprzez możliwości z korzystania z Karty Dużej Rodziny - spadek bezrobocia, - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych - możliwość ustanowienia rodzin wspierających - funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego w gminie	- migracja ludzi młodych i wykształconych - wzrost liczby osób niepełnosprawnych , starszych , chorych - niski przyrost naturalny - rozszerzenie zjawisk patologicznych (przemoc, uzależnienia alkoholizm), - ubożenie społeczeństwa - negatywny wpływ mediów na dzieci i młodzież - występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, ubóstwo - marginalizacja i alienacja grup i osób - niewystarczające środki publiczne na opiekę nad dzieckiem i rodziną - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców

- rosnący poziom wykształcenia młodzieży i kadry pedagogicznej - prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych - wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów - wzrost zainteresowań zdrowym, sportowym stylem życia - współpraca ze specjalistami - możliwość z korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej na terenie gminy - tworzenie kół zainteresowań - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspomagającymi rodziny	- uzależnienie rodzin od pomocy społecznej i zjawisko dziedziczenia biedy - ograniczone środki finansowe na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej - przyzwolenie społeczne na spożywanie przez nieletnich alkoholu i palenie papierosów - małe zainteresowanie rodziców formami spędzania wolnego czasu przez dzieci - brak rodzinnych ofert spędzania czasu wolnego - wystąpienie zagrożenia rozpowszechniania się rodzin dysfunkcyjnych - wzrost kosztów utrzymania rodziny
--	---

15. Adresaci Programu

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Krzeszów. Adresatami są dzieci i rodziny z terenu gminy przeżywające trudności w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje, czy zachowania patologiczne w rodzinie przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

16. Spodziewane Rezultaty

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w szczególności poprzez:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi poprzez zrealizowanie celu głównego i celów szczegółowych.
2. Podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w realizację Programu.
3. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym.
4. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.
5. Zmiana postaw społecznych.
6. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

17. Źródła finansowania Programu

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów na lata 2020-2022 będzie w ramach środków pochodzących z Urzędu Gminy Krzeszów, dotacji, programów rządowych z zakresu wspierania rodziny. Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane w rocznym planie finansowym.

18.Sposób monitorowania i ewaluacji Programu

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowie. Monitoring będzie polegał na zbieraniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły. Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodzin w gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań w oparciu o analizę założonych wskaźników. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzeszowie co roku przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji programu.

Monitorowanie programu umożliwi wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz możliwość podejmowania bieżącej korekty. Monitorowanie Programu Wspierania rodziny odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości sporządzonej w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej, przedkładanym Radzie Gminy Krzeszów i Wójtowi Gminy Krzeszów. Dodatkowo sporządzone będą również sprawozdania rzeczowo – finansowe z zakresu wspierania rodziny, które przekazane zostaną Wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art.187 ust.3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ma charakter otwarty co oznacza, że powinien ewaluować w zależności od pojawiających się potrzeb.

Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzeszów na lata 2020-2022 zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci w rodzinach.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez

wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizacji programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

Przewodniczący Rady Gminy

Zbigniew Bąk

Spis treści:

Wstęp	2
1.Uwarunkowania prawne sprzyjające realizacji Programu	5
2.Rodzina w ujęciu przepisów prawa polskiego	6
3.Dokumenty lokalne sprzyjające realizacji Programu	11
4.Diagnoza sytuacji rodziny w Gminie Krzeszów	11
5.Zasoby Gminy	23
6.Cele Programu	25
Cel główny	25
Cele szczegółowe	25
7.Zadania realizowane w ramach Programu	26
8.Sposób realizacji Programu	28
9.Wsparcie rodzin jako główne zadanie gminy	29
Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny	29
Praca z rodziną.....	30
Asystent rodziny	31
Rodziny wspierające	35
Placówki wsparcia dziennego	35
Poradnictwo specjalistyczne.....	37
Praca socjalna	38
Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy	39
Partycypacja w kosztach utrzymania dzieci z Gminy Krzeszów umieszczonych w pieczy zastępczej	44
10.Inne formy działania w ramach realizacji celów	45
11.Realizatorzy Programu	45
12.ZałożeniaProgramu.....	48
13.Zadania i Harmonogram Programu.....	48
14.Analiza Swot	50
15.Adresaci Programu	53
16.Spodziewane rezultaty	54
17.Źródła finansowania Programu	54
18.Sposób monitorowania i ewaluacji Programu	55
Podsumowanie	55